

Załącznik nr 4 do Statutu Szkoły Podstawowej nr 4
im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Lubaniu

**STRATEGIA DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH I ZAPOBIEGAWCZYCH ORAZ
INTERWENCYJNYCH WOBEC DZIECI I MŁODZIEŻY ZAGROŻONEJ
UZALEŻNIENIEM**

I. Założenia ogólne

- Podejmowanie szeroko zakrojonych działań wychowawczych i profilaktycznych, zmniejszających skutki zjawisk patologicznych zachodzących w procesie wychowania.
- Realizacja zajęć profilaktycznych przez nauczycieli, wychowawców danej klasy, pedagoga szkolnego lub zapraszanych specjalistów.

II. Cele główne

1. Diagnozowanie problemów uczniów w początkowych fazach ich powstawania.
2. Wspieranie i otaczanie każdego ucznia potrzebującego pomocy opieką psychologiczną – pedagogiczną (współpraca pedagoga, psychologa wychowawcy klasy i zespołu nauczycieli z uczniem i jego rodzicami).
3. Zapobieganie trudnościom dydaktyczno - wychowawczym poprzez:
 - wzmacnianie poczucia wartości uczniów,
 - integrację w zespołach uczniowskich,
 - pobudzanie kreatywności i możliwości twórczych dzieci,
 - dążenie do większej otwartości uczniów, świadomego przeżywania emocji,
 - kształcenie umiejętności otwartego wyrażania swoich myśli i poglądów,
 - kształcenie umiejętności komunikacji w różnego rodzaju relacjach np. uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel,
 - kształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
 - kształtowanie postaw twórczych i asertywnych,
 - kształcenie umiejętności świadomego dokonywania wyborów,
 - uświadamianie uczniom czym jest uzależnienie,
 - propagowanie zdrowego stylu życia.
4. Zwracanie uwagi na najpilniejsze potrzeby uczniów, takie jak np.: samoakceptacja, poczucia bezpieczeństwa w grupie.
5. Podejmowanie działań zmierzających do wyeliminowania przemocy i zachowań agresywnych wśród uczniów.
6. Dbanie o dobrą komunikację w relacjach uczeń-nauczyciel, uczeń-rodzic, uczeń-uczeń.
7. Uwrażliwienie grona pedagogicznego na narastające zagrożenie uzależnieniami.
8. Wyposażenie uczniów, nauczycieli i rodziców w podstawowy zasób wiedzy na temat środków psychoaktywnych, uzależnienia od internetu, zjawiska cyberprzemocy i sposobów reagowania w przypadku pojawienia się problemu.

III. Zadania

1. Podejmowanie przez szkołę działań profilaktycznych poprzez:
 - ochronę dzieci przed zagrożeniami wynikającymi z możliwości kontaktu z papierosami, alkoholem, narkotykami czy agresją jako jeden z ważniejszych elementów programu wychowawczego szkoły,
 - promowanie zdrowego i bezpiecznego stylu życia,
 - uczenie zachowań asertywnych,
 - uczenie dojrzałej, mądrej postawy wobec wszystkich dziedzin życia,
 - przyjęcie zasady, że patologie nie mogą być ani tolerowane ani akceptowane,
2. Przeciwdziałanie niewłaściwym zachowaniom uczniów poprzez:
 - reagowanie na agresję, wulgarne słownictwo, wulgarne gesty, podniesiony ton,
 - przestrzeganie ogólnie obowiązujących w społeczeństwie norm zachowań,
 - integrowanie zespołów klasowych i wytwarzanie w nich przyjaznej atmosfery,
 - możliwość wyrażania przez uczniów własnych poglądów i oczekiwań, a więc możliwość otwartego komunikowania się,
 - pobudzanie do aktywnego udziału w pozalekcyjnym życiu szkoły,
 - wdrażanie umiejętności skutecznego komunikowania się,
 - wdrażanie w razie konieczności programu zaradczego dostosowanego do charakteru występującego problemu.
3. Współpraca grona nauczycielskiego poprzez:
 - dbałość o stały przepływ informacji o uczniach i ich problemach,
 - wspólne wypracowywanie sposobów rozwiązywania zaistniałych problemów,
 - organizowanie, w zależności od tematyki występujących problemów rad pedagogicznych oraz szkoleń.
4. Współpraca szkoły z rodzicami poprzez:
 - spotkania wychowawców i nauczycieli z rodzicami,
 - indywidualne spotkania w razie pojawienia się problemów,
 - wskazywanie oferty specjalistycznej pomocy pedagogicznej i psychologicznej w rozwiązywaniu problemów zarówno wychowawczych,
 - spotkania tematyczne z rodzicami - pedagogizacje.
5. Współpraca szkoły z placówkami specjalistycznymi, policją, strażą miejską.

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec uczniów

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz.U. z 1982 r. Nr 35 poz.228 z późn. zm - tekst jednolity Dz.U. z 2002r. Nr 11 poz.109 z /oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą/.*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz.230 z późn. zm./*

- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii / Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 ze zmianami.*
- *Ustawa z dnia 8 kwietnia 2010 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 81 poz. 529).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem / Dz.U. Nr 26 poz.226*
- *Ustawa o systemie oświaty dnia 7września 1991 r. /Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz.2572 z późn. zm./*

ROZDZIAŁ I

Podstawa prawna postępowania pracowników szkoły.

§ 1

1. Na terenie szkoły może dochodzić do zdarzeń, które bezpośrednio zagrażają bezpieczeństwu i zdrowiu (czasem nawet życiu) uczniów.
2. Szczególny obowiązek reagowania, w przypadku stwierdzenia u młodych ludzi niepokojących sygnałów w zachowaniu, spoczywa na szkole.
3. Szkoła jest placówką zobowiązaną do wczesnej diagnozy objawów niedostosowania społecznego, profilaktyki oraz oddziaływań wychowawczych i resocjalizacyjnych wobec uczniów.
4. Konieczna jest właściwa reakcja wychowawcy, pedagoga, dyrekcji szkoły, adekwatna do zaistniałego zdarzenia, oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji.
5. Bardzo ważne jest umiejętne, w pełni profesjonalne przeprowadzenie skutecznej interwencji z zachowaniem wszelkich praw osób uczestniczących w zdarzeniu, a w szczególności praw ucznia.

§ 2

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. dotyczy szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
2. Zgodnie z § 2 powyższego rozporządzenia działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole i placówce polega w szczególności na:
 - systematycznym rozpoznawaniu i diagnozowaniu zagrożeń związanych z uzależnieniem,
 - informowaniu o narkomanii i jej skutkach,
 - współpracy z rodzicami dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem,
 - poradnictwie w zakresie zapobiegania uzależnieniom od środków i substancji, o których mowa w §1 przytoczonego rozporządzenia.
 - w przygotowaniu nauczycieli i osób zajmujących się wychowaniem dzieci i młodzieży do przeciwdziałania narkomanii.

§ 3

1. Niepokojącymi przejawami demoralizacji dzieci i młodzieży są zachowania problemowe, z których za najbardziej zagrażające dla zdrowia uznaje się narkomanię, alkoholizm.

2. Picie alkoholu czy odurzanie się narkotykami współwystępuje z zachowaniami agresywnymi i przestępczymi. Wszystkie te czynniki mogą być przyczyną niedostosowania społecznego, nawiązywania kontaktów z grupami przestępczymi, a w dalszej kolejności popełniania przestępstw przez dzieci i młodzież.
3. Jeżeli zdarzenia, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, powtarzają się, świadczy to o jego demoralizacji. Nakłada to na szkołę obowiązek powiadomienia Policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego o tej szczególnej sytuacji.
4. Spożywanie przez ucznia alkoholu na terenie szkoły stanowi wykroczenie z art. 431 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.
5. Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce karalne jest:
 - posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
 - wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
 - udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
 - wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.
6. W przypadku zaistnienia jednej z powyższych sytuacji na terenie szkoły, należy wezwać rodziców i powiadomić stosowne organy.

§ 4

1. Do podejmowania działań interwencyjnych przez szkołę w sytuacjach kryzysowych zobowiązują treści zawarte w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
2. § 9 powyższego rozporządzenia stanowi:
 - „Szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i Policji w sytuacjach kryzysowych w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki, o których mowa w § 1 cytowanego rozporządzenia”.
 - Treść § 10 zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania, zgodnie ze statutem, strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych, wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

ROZDZIAŁ II

Strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych w Szkole Podstawowej nr 4 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Lubaniu

Opracowane przez szkołę strategie są zbieżne ze Statutem i Regulaminem szkoły. Na wszystkich poziomach profilaktyki stosujemy następujące strategie:

- informacyjna,
- wspomagająca,
- alternatywna,

- interwencyjna.

Strategia informacyjna

- Prowadzenie działalności informacyjnej (prelekcje, pogadanki)
- Realizacja programów profilaktycznych.
- Realizacja szkolnego programu wychowawczego.
- Udział w koncertach , spektaklach i kampaniach profilaktycznych.
- Udział w warsztatach profilaktycznych.
- Realizacja projektów edukacyjnych.
- Udział w konkursach profilaktycznych.
- Spotkania z przedstawicielami instytucji.
- Udział w konferencjach i szkoleniach.

Strategia wspomagająca

- Współpraca z rodzicami (pedagogizacje, wykłady, warsztaty).
- Systematyczne realizowanie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów poprzez różnorodne zajęcia .
- Promowanie zdrowego stylu życia.
- Systematyczne wspieranie przez szkołę uczniów (indywidualne spotkania budujące poczucie wartości, rozmowy z wychowawcą, pedagogiem ,pielęgniarką, asystentem edukacji romskiej i specjalistami).

Strategia alternatywna

- Udział w wycieczkach szkolnych i klasowych, wyjazdach na „ zielone szkoły”.
- Promowanie zdrowego stylu życia – rajdy turystyczne.
- Zabawy integracyjne.
- Praca w Samorządzie uczniowskim.
- Udział w akcjach charytatywnych.
- Zajęcia i zawody sportowe.
- Udział w zajęciach pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania.
- Imprezy szkolne i lokalne.
- Wyjścia i wyjazdy do teatru i kina.

Strategia interwencyjna

Procedury postępowania w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu uczniów oraz pracowników

1. Postępowanie w przypadku używania wulgaryzmów wobec rówieśników oraz pracowników szkoły i występowania innych przejawów agresji słownej

1. W przypadku jednorazowego incydentu:

- Nauczyciel (pracownik szkoły), który był świadkiem zdarzenia zwraca uwagę uczniowi na niestosowne zachowanie.
- W przypadku niedostosowania się do uwag nauczyciela powiadamy wychowawcę klasy.

2. W przypadku powtarzających się incydentów :

- Nauczyciel (pracownik szkoły), który był świadkiem zdarzenia rozmawia z uczestnikami zajęcia .
- Nauczyciel powiadamia wychowawcę o zaistniałej sytuacji.
- Wychowawca rozmawia z uczestnikami zajęcia i po ocenie sytuacji powiadamia rodziców ucznia oraz odnotowuje to w dzienniku lekcyjnym, zeszytce opinii, zeszytce kontaktów i w miarę potrzeby powiadamia pedagoga szkolnego.

2. Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania ucznia

1. Nauczyciel przerywa agresywne zachowanie ucznia (grupy uczniów).
2. Nauczyciel przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniami na temat zdarzenia, sporządza notatkę (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
3. Powiadamia wychowawcę klasy o zdarzeniu.
4. Wychowawca po ocenie sytuacji informuje rodziców (opiekunów prawnych) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji (odnotowuje ten fakt w dzienniku) , w razie potrzeby rozmawia z pedagogiem, Dyrektorem.
5. W spotkaniu z rodzicami uczestniczy wychowawca, nauczyciel –świadek zdarzenia.
6. Natychmiast zostaje uruchomiona karta zachowań agresywnych i każde kolejne zdarzenie zostaje tam odnotowane.
7. Uruchomienie karty zachowań agresywnych powoduje obniżenie oceny z zachowania.

3. Procedura reagowania na epizod psychotyczny ucznia

I. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE.

1. Omówienie skutecznych metod reagowania –współpraca ze specjalistą.
2. Omówienie procedury z nauczycielami.
3. Wskazywanie listy placówek zajmujących się udzielaniem pomocy osobom chorym .

II. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA EPIZOD PSYCHOTYCZNY UCZNIĄ.

W chwili, kiedy zachowania i wypowiedzi dziecka świadczą o braku kontroli nad treścią i formą wypowiedzi reakcji emocjonalnych, są nierealne i nieadekwatne do zaistniałej sytuacji, sugerujące stan chorobowy, wymagają odpowiedniej reakcji osoby dorosłej. Nauczyciel w trakcie wybuchu złości natychmiast ustala odpowiedzi na pytania:

- Czy ja tu rządzę?
- Czy jestem bezpieczny?
- Czy inni są bezpieczni?
- Czy sprawca jest bezpieczny?

Tylko cztery odpowiedzi tak, pozwalają uznać ten wybuch za niepowikłany. Jeżeli chociaż jedna odpowiedź na postawione sobie pytanie jest „nie” to:

1. Nauczyciel będący świadkiem takiego zdarzenia pozostaje w kontakcie z uczniem, nie pozostawia ucznia samego.
2. W czasie kontaktu z dzieckiem reaguje spokojnie, łagodnie, delikatnie.
3. Nauczyciel próbuje jak najszybciej, bez rozgłosu, przeprowadzić ucznia w spokojne, bezpieczne miejsce.
4. Nauczyciel o zaistniałej sytuacji jak najszybciej informuje Dyrektora Szkoły, Wicedyrektora Szkoły lub pedagoga szkolnego.(następnie sporządza notatkę)
5. Następnie natychmiast zostają powiadomieni rodzice, a w razie braku kontaktu zostaje wezwane pogotowie ratunkowe.

III. DZIAŁANIA NAPRAWCZE.

1. Nauczyciel dyskretnie wprowadza, przygotowuje klasę na ewentualne dziwne zachowania ucznia, który nie spełnia norm funkcjonujących w szkole ze względu na chorobę.
2. Planuje tematyczne zajęcia edukacyjne, profilaktyczne, spotkanie z psychologiem, itp.
2. Jeżeli rodzice nie wyrażają chęci na informowanie klasy o chorobie nauczyciel nie podejmuje działań (patrz pkt.1)
3. W szkole organizuje się spotkania nauczycieli ze specjalistami, prowadzi szkolenia i określa wymagania wobec ucznia biorąc pod uwagę diagnozę.
4. Wychowawca, pedagog , Dyrektor Szkoły udziela wsparcia rodzicom, wskazuje możliwości korzystania z form leczenia dostępnych w PPP, PZP, przyszpitalnych grupach wsparcia.

4. Postępowanie w sytuacji powtarzających się, spóźnień, samowolnych wyjść ze szkoły

1. Prowadzenie indywidualnych rozmów wychowawcy z uczniem.
2. Stały kontakt z rodzicami, informowanie o spóźnieniach oraz o samowolnych wyjściach ze szkoły (odnotowanie tego w dzienniku lekcyjnym).
3. Zobowiązanie rodzica do informowania szkoły o przyczynie nieobecności oraz o możliwości ewentualnych spóźnień dziecka w szkole.
4. W przypadku nieterminowego usprawiedliwiania nieobecności ucznia przez rodziców, wychowawca kontaktuje się z nimi oraz dokonuje wpisu do zeszytu kontaktu o absencji ucznia.
5. Wezwanie rodzica na rozmowę.
6. Obniżenie oceny zachowania.
7. W przypadku samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia Dyrektor na wniosek wychowawcy może zastosować kary dyscyplinarne przewidziane w Statucie

5. Postępowanie z uczniami, których zachowanie utrudnia lub uniemożliwia prowadzenie lekcji

1. Zadaniem nauczyciela jest:

- słowne zwrócenie uwagi uczniowi na niewłaściwość jego postępowania,
- uspokojenie sytuacji w klasie,
- rozdzielenie stron w przypadku zaistnienia konfliktu między uczniami,
- w przypadku braku reakcji ze strony ucznia/uczniów, poinformowanie ich o konsekwencjach takiego postępowania,
- dokonanie wpisu w dzienniku lekcyjnym oraz w razie potrzeby w zeszycie kontaktu, opinii w razie dalszej eskalacji problemu (braku reakcji), powiadomienie o zajściu wychowawcę klasy, pedagoga lub Dyrektora szkoły.

2. Zadaniem wychowawcy klasy jest:

- przeprowadzenie rozmowy z uczniem/uczniami, ze szczególnym podkreśleniem niewłaściwości ich zachowania oraz wynikających z tego konsekwencji,
- w przypadku powtórzenia się zachowania lub czynu o dużej szkodliwości sporządzenie odpowiedniej adnotacji w dokumentacji szkolnej,
- powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia o zaistniałym zdarzeniu,
- w przypadku powtarzających się nagannych zachowań ucznia, zaplanowanie wspólnie z pedagogiem szkolnym, dalszej pracy wychowawczej z uczniem.

6. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastowania mienia szkolnego lub cudzej własności

1. Osoba stwierdzająca fakt dewastacji mienia szkolnego przeprowadza rozmowę z osobami znajdującymi się w miejscu zdarzenia w celu ustalenia sprawcy zniszczenia.
2. Powiadamia o zdarzeniu wychowawcę ucznia, Dyrektora szkoły oraz pedagoga szkolnego.
3. Po ustaleniu sprawcy dewastacji należy:
 - powiadomić rodziców (prawnych opiekunów) ucznia/uczniów o zdarzeniu,
 - w przypadku dużej szkodliwości czynu Dyrektor szkoły zawiadamia Policję.
4. Za zniszczone mienie szkoły odpowiedzialność materialną ponoszą rodzice (prawni opiekunowie) ucznia. Rodzice (prawni opiekunowie) ucznia zobowiązani są osobiście naprawić zniszczone mienie lub pokryć koszty jego naprawy albo koszty zakupu nowego mienia.
5. Uczeń może mieć nałożoną karę za wyrządzoną szkodę (rodzaje kar są ujęte w Statucie)
6. Wychowawca obniża uczniowi ocenę zachowania.

7. Procedura reagowania wobec sprawcy cyberprzemocy na terenie szkoły

1. Postępowanie gdy sprawcą jest uczeń szkoły:

- nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy lub który wszedł w posiadanie takiej informacji, powiadamia o tym fakcie wychowawcę ucznia, pedagoga szkolnego i ewentualnie Dyrektora szkoły,

- wychowawca i pedagog szkolny wyjaśniają okoliczności zdarzenia i ustalają ewentualnych świadków, a także rodzaj materiału i sposób jego rozpowszechniania oraz zabezpieczają dowody zaistniałej cyberprzemocy,
 - wychowawca, pedagog szkolny, przy udziale nauczyciela informatyki, zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy; w przypadku trudności należy skorzystać z pomocy znajdującej się na stronie internetowej: <http://helpline.org.pl>,
 - wychowawca, pedagog szkolny przy współudziale Dyrektora szkoły analizują zdarzenie i powiadamiają rodziców/prawnych opiekunów sprawcy oraz w razie konieczności odpowiednie organy Policji i/lub Sąd Rodzinny i Nieletnich,
 - przedstawiciele szkoły zobowiązują ucznia – sprawcę do zaprzestania takiego postępowania i, wraz z nauczycielem informatyki, do natychmiastowego usunięcia materiałów związanych z cyberprzemocą,
 - przedstawiciele szkoły informują rodziców/ prawnych opiekunów sprawcy o dalszym postępowaniu i zastosowanych wobec sprawcy sankcjach,
 - Pedagog szkolny zapewniają uczniowi/sprawcy pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz, we współpracy z wychowawcą ucznia, monitorują funkcjonowanie ucznia w szkole,
 - Dyrektor szkoły, na wniosek wychowawcy lub pedagoga szkolnego, podejmuje decyzję o zastosowaniu kar lub/i środków dyscyplinarnych przewidzianych w Statucie.
2. Postępowanie gdy sprawca jest nieznany: należy w trybie pilnym doprowadzić do przerwania aktu cyberprzemocy, zawiadomić administratora serwisu o zaistniałym fakcie i konieczności usunięcia materiału z sieci; w przypadku trudności należy skorzystać z pomocy znajdującej się na stronie internetowej: <http://helpline.org.pl>, e-mail: helpline@helpline.org.pl; tel.: 0 800 100 100; należy powiadomić właściwe organa Policji, które podejmą odpowiednie kroki.

8. Procedura reagowania wobec ofiary cyberprzemocy oraz ofiary każdej innej formy przemocy wobec ucznia

1. Rozmowa z uczniem mająca ustalić poziom i zakres wymaganego przez poszkodowanego ucznia wsparcia.
2. Niezwłoczne zawiadomienie Dyrektora szkoły, a następnie rodziców ucznia – jeżeli zdarzenie miało miejsce na terenie szkoły.
3. Ustalenie okoliczności i świadków zdarzenia oraz wdrożenie działań zmierzających do przerwania aktu przemocy.
4. Objęcie ucznia opieką psychologiczno-pedagogiczną, a w razie potrzeby skierowanie go do poradni specjalistycznej.
5. Stałe monitorowanie sytuacji poszkodowanego ucznia i jego funkcjonowania w grupie rówieśniczej.
6. Jeżeli zdarzenie miało miejsce poza terenem szkoły – ustalenie, czy rodzice poszkodowanego ucznia wiedzą o zaistniałym fakcie przemocy i czy nie potrzebują pomocy i wsparcia ze strony szkoły.

9. Postępowanie w przypadku przyścia do szkoły ucznia pod wpływem alkoholu lub narkotyków lub ich spożywania na terenie szkoły

1. Odizolowanie ucznia od reszty klasy, ze względów bezpieczeństwa, niepozostawianie go samego; stworzenie warunków, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie i jednocześnie zapewnienie bezpieczeństwa uczniom danej klasy.
2. Wezwanie wychowawcy klasy lub innego pracownika szkoły, zawiadomienie Dyrektora szkoły.
3. W razie złego samopoczucia lub zagrożenia zdrowia ucznia wezwanie pielęgniarki szkolnej lub lekarza w celu określenia stanu jego zdrowia, jeśli to konieczne – udzielenie pierwszej pomocy medycznej.
4. Zawiadomienie o fakcie rodziców/opiekunów prawnych, i zobowiązanie ich do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły:
 - w przypadku stawienia się rodziców lub opiekunów przejmują oni opiekę nad uczniem,
 - w przypadku odmowy współpracy ze strony rodziców/prawnych opiekunów lub trudności ze skontaktowaniem się z nimi należy powiadomić Pogotowie Ratunkowe, a o dalszych procedurach decyduje lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia,
 - w razie potrzeby Dyrektor szkoły może zawiadomić policję lub inny właściwy organ.
5. Po zaistniałej sytuacji sporządzamy notatkę służbową.

10. Postępowanie gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły narkotyki, środki odurzające lub substancje przypominające je wyglądem

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji.
2. Nauczyciel próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
3. Nauczyciel powiadamia o zdarzeniu Dyrektora szkoły.
4. Dyrektor szkoły wzywa Policję.
5. Po przyjeździe Policji Dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące zdarzenia.
6. Po zaistniałej sytuacji sporządzamy notatkę służbową o zaistniałej sytuacji.

11. Postępowanie w sytuacji, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie narkotyki, środki odurzające lub substancje przypominające je wyglądem

1. Nauczyciel w obecności innej osoby ma prawo zażądać, żeby uczeń przekazał mu substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz własnej kieszeni. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia (jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji).
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia Dyrektora szkoły.
3. O zaistniałym zdarzeniu powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego przybycia do szkoły.
4. W przypadku, gdy uczeń na prośbę nauczyciela nie chce przekazać substancji ani okazać zawartości teczki, szkoła wzywa patrol policji z psem, który przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i

zabiera ją do ekspertyzy (jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po jej odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją policji).

5. Po zaistniałej sytuacji sporządzamy notatkę służbową.

12. Postępowanie w sytuacji wymuszenia, zastraszania

Każda osoba, która była świadkiem, bądź ofiarą wymuszenia pieniędzy lub rzeczy, a także była zastraszana powinna bezzwłocznie powiadomić o tym wychowawcę klasy lub pedagoga.

1. Wychowawca powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji i odnotowuje zdarzenie w zeszycie kontaktów i dzienniku, co ma wpływ na ocenę zachowania ucznia.
2. Osoba interweniująca sporządza notatkę ze zdarzenia.
3. W przypadku powtarzania się wymuszeń pieniężnych lub stosowania pogroźek i zastraszania, Dyrektor szkoły ma obowiązek poinformować Policję lub Sąd Rodzinny.

13. Postępowanie w sytuacji wystąpienia kradzieży

1. Każda osoba, która była ofiarą kradzieży, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego.
3. Pedagog szkolny ustala okoliczności, świadków i sprawcę kradzieży. Informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów sprawcy kradzieży. Przeprowadzona zostaje rozmowa ze sprawcą w celu poznania motywów czynu, naprawienia szkody.
4. Wychowawca sporządza notatkę ze zdarzenia.
5. Stosuje karę dyscyplinarną.
6. W razie potrzeby Dyrektor w porozumieniu z wychowawcą i pedagogiem szkolnym zgłasza ten fakt na Policję lub do Sądu Rodzinnego.

14. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niebezpiecznych

1. Należy nakłonić ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, a następnie zdeponować go w sekretariacie szkoły lub w gabinecie Dyrektora.
2. Jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego, należy go poinformować, że ma taki obowiązek, a w przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego.
3. W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia, natychmiast powiadomić Dyrektora, która zawiadamia policję.
4. Sporządzić notatkę ze zdarzenia.
5. Powiadomić rodziców (prawnych opiekunów) o zdarzeniu.

15. Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji oraz przedmiotów

1. Należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom (w przypadku zagrożenia Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o ewakuacji ludzi i mienia).
2. Uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać Policję/Straż Pożarną.
3. Poinformować siły policyjne o rozkładzie pomieszczeń w obiekcie oraz o tym, co powinno się znajdować w poszczególnych, konkretnych miejscach.

4. Pod żadnym pozorem nie dotykać, nie przemieszczać podejrzanych, niebezpiecznych przedmiotów lub ładunków.
5. Nie dopuszczać do paniki.

16. Niewłaściwe zachowanie rodziców/prawnych opiekunów wobec nauczyciela lub pracownika szkoły

1. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek interweniowania w sytuacji, gdy na teren szkoły wejdzie osoba znajdująca się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających bądź osoba zachowująca się prowokująco, czy agresywnie.
2. Nauczyciel nie powinien prowadzić rozmów z rodzicem, który jest pod wpływem alkoholu; jeżeli rodzic chce nam udowodnić swoją trzeźwość, należy skierować go do najbliższej jednostki policji, celem przeprowadzenia badań alkomatem.
3. Nie dopuszcza się przekazania dziecka pod opiekę osobie będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających. W takiej sytuacji należy:
 - Zawiadomić wychowawcę ucznia lub dyrektora szkoły.
 - Wychowawca lub Dyrektor szkoły wzywa w trybie natychmiastowym drugiego rodzica lub opiekuna.
 - Jeżeli niemożliwe jest skontaktowanie się z rodzicem lub opiekunem Dyrektor szkoły wzywa Policję.
4. Każdą rozmowę, która może stać się źródłem konfliktu, należy przeprowadzać w obecności innej osoby, która będzie mogła, w razie potrzeby, potwierdzić jej przebieg.
5. Przebieg rozmowy należy udokumentować przy pomocy notatki służbowej, którą powinna podpisać również osoba współuczestnicząca od strony szkoły.
6. Nie należy udzielać informacji na temat ucznia rodzicowi, którego sąd pozbawił praw rodzicielskich.
7. W przypadku odebrania władzy rodzicielskiej sąd może zakazać rodzicom (rodzicowi) osobistego kontaktu z dzieckiem. W związku z tym postanowienie w tej sprawie powinno być dostarczone do placówki, w której realizowany jest przez dziecko obowiązek szkolny.

16. Osoby obce, których zachowanie i wygląd wzbudza niepokój.

Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą obcą.

Postępowanie wobec osób obcych przebywających na terenie szkoły:

1. Każda osoba obca wchodząca na teren szkoły ma obowiązek przedstawić dyżurującemu pracownikowi cel swojej wizyty oraz udostępnić ważny dokument potwierdzający jej tożsamość,
2. Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu,
3. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy poprosić tę osobę o opuszczenie terenu szkoły,
4. Jeżeli osoba nie zastosuje się do polecenia, wówczas pracownik informuje o tym fakcie Dyrektora szkoły.

5. Dyrektor przeprowadza rozmowę z tą osobą, a jeżeli nie odnosi ona skutku, powiadamia o tym fakcie Policję.

17. Zapobieganie sytuacjom kryzysowym w tym próbom samobójczym

Szkoła, z uwagi na realizowane zadania, jest zobowiązana do wczesnego rozpoznawania problemów oraz podejmowania działań profilaktycznych, interwencyjnych i pokryzysowych.

Działania profilaktyczne:

1. Obserwowanie uczniów (ich ekspresji słownej i niewerbalnej) pod kątem prób i myśli samobójczych, depresji, nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz w celu jak najwcześniejszego poznania niepokojących zmian w ich zachowaniu i wyglądzie zewnętrznym.
2. Podjęcie próby rozpoznania u uczniów zaburzeń osobowości i zaproponowanie im pomocy psychologicznej.
3. Nawiązywanie bliższych kontaktów z uczniami, ułatwiający zrozumienie ich i, w razie potrzeby, umożliwiający udzielenie pomocy.
4. Rozładowywanie negatywnych emocji ucznia.
5. Pomaganie w nauce uczniom o mniejszych umiejętnościach.
6. Wsparcie, dawanie bliskości, okazywanie zrozumienia, akceptacja.
7. Zwracanie uwagi na przypadki wagarowania.
8. Eliminowanie używania alkoholu i narkotyków
9. Utrzymywanie przez wychowawcę klasy stałego kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia.
10. Koncentracja na głównych problemach ucznia i ich pozytywne przeformułowanie, jeżeli jest to możliwe.
11. Wskazanie różnych systemów oparcia oraz zadbanie o dostępność informacji o placówkach interwencji kryzysowych i psychiatrycznych .
12. Zorganizowanie szkolenia dla całej Rady Pedagogicznej z zakresu podejmowania interwencji kryzysowej.

Działania interwencyjne:

1. W przypadku podejrzenia zagrożenia próbą samobójczą ucznia należy ustalić rodzaj i poziom zagrożenia:
 - 1.1 Zagrożenie umiarkowane- uczeń mówi o samobójstwie, ale nie było wcześniejszych prób.
 - 1.2 Duże ryzyko- uczeń mówi o samobójstwie i były wcześniejsze próby.
 - 1.3 Ekstremalne ryzyko- uczeń dokonał samookaleczenia, podjął inne działania zagrażające zdrowiu i życiu.
2. Monitorować ucznia znajdującego się w trudnej, kryzysowej sytuacji- nie pozostawiamy ucznia samego. Usuwamy wszystko co może ułatwić realizację zamiaru.

3. W momencie ustalenia **ekstremalnego ryzyka** należy wezwać pomoc właściwą do zaistniałego zagrożenia (pogotowie ratunkowe, policję, straż miejską) i w czasie tej interwencji zadbać, żeby przebiegła ona spokojnie i dyskretnie.
4. Na każdym poziomie zagrożenia zawiadomić o możliwym, realnym zagrożeniu próbą samobójczą **dyrekcję szkoły, wychowawcę oraz rodziców**:
 - w przypadku stawienia się rodziców lub opiekunów przejmują oni opiekę nad uczniem,
 - w przypadku odmowy współpracy ze strony rodziców/prawnych opiekunów ucznia pedagog szkolny powiadamia Sąd Rodzinny,
 - należy chronić ucznia oraz inne osoby przed dodatkową traumą, związaną np. z kontaktem z postronnymi osobami, przedstawicielami mediów.
5. W sytuacji wystąpienia ekstremalnego ryzyka Dyrektor powiadamia organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

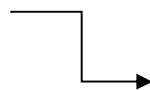
Działania pokryzysowe:

1. Sporządzenie przez osoby zajmujące się uczniem notatki służbowej, opisującej zaistniałą sytuację lub zdarzenie.
2. O ile to możliwe, dokonanie oceny ryzyka ponowienia przez ucznia próby samobójczej.
3. Zaplanowanie, wspólnie ze specjalistami dalszej strategii postępowania .
4. Podjęcie, w razie takiej potrzeby, próby zmobilizowania rodziny do udzielenia dziecku wsparcia i zapewnienia bezpieczeństwa.
5. Wystąpienie, poprzez szkołę, do Sądu Rodzinnego w przypadku odmowy przez rodziców/opiekunów lub pełnoletniego ucznia współpracy ze szkołą lub odmowy nawiązania kontaktu ze specjalistą.

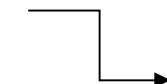

KARTA ZACHOWAŃ AGRESYWNYCH - uczeń klasy

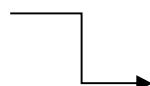
1. ROZMOWA Z WYCHOWAWCĄ

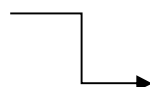
2. ROZMOWA Z WYCHOWAWCĄ

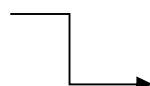
3. ROZMOWA Z PEDAGOGIEM

4. ROZMOWA Z PEDAGOGIEM

**5. ROZMOWA Z PEDAGOGIEM,
WYCHOWAWCĄ, POLICJĄ
I RODZICAMI UCZNIĄ (ZESPÓŁ
WYCHOWAWCZY)**

**6. KOMISJA WYCHOWAWCZA
Z UDZIAŁEM DYREKTORA SZKOŁY
ORAZ OSÓB WYMIENIONYCH W PKT 5**

